

Brüssel, 8.5.2017
COM(2017) 199 final

2017/0088 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu nimel Euroopa Liidu ja Islandi vahelise lepingu (täiendavate eeskirjade kohta seoses Sisejulgeolekufondi osaks oleva välispiiride ja viisade rahastamisvahendiga aastateks 2014–2020) sõlmimise kohta

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 515/2014, millega luuakse Sisejulgeolekufondi osana välispiiride ja viisade rahastamisvahend ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 574/2007/EÜ, jõustus 21. mail 2014 ja seda hakati kohaldama 1. jaanuarist 2014¹.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 514/2014, millega sätestatakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning politseikoostöö, kuritegevuse tõkestamise ja selle vastu võitlemise ning kriisiohje rahastamisvahendi suhtes kohaldatavad üldsätted, jõustus samuti 21. mail 2014 ja seda hakati kohaldama 1. jaanuarist 2014². Määruse (EL) nr 515/2014 artikli 19 alusel kohaldatakse Sisejulgeolekufondi alla kuuluva välispiiride ja viisade rahastamisvahendi (edaspidi „Sisejulgeolekufondi välispiiride ja viisade rahastamisvahend“) suhtes määruse (EL) nr 514/2014 sätteid.

Sisejulgeolekufondi välispiiride ja viisade rahastamisvahendi eesmärk on luua solidaarsusmehhanism, millega kohustatakse osalevaid riike rakendama üksteise huvides ja üksteise nimel välispiiride kontrollimisel ühesuguseid Euroopa norme. Sisejulgeolekufondi välispiiride ja viisade rahastamisvahend aitab kaasa Schengeni *acquis'* ühe olulise eesmärgi saavutamisele, nimelt sellele, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/399³ artikli 15 kohaselt ette nähtud „tõhus, kõrge ja ühtlase tasemega piirikontroll oma välispiiril“ tagatakse ühiselt vastutades. Seega on see Schengeni *acquis'* edasiarendus.

Määruse (EL) nr 515/2014 artikli 5 lõikes 7 on sätestatud, et Schengeni *acquis'* rakendamise, kohaldamise ja arendamisega seotud riigid osalevad rahastamisvahendis vastavalt kõnealusele määrusele ning et kehtestatakse nende riikide osamaksete tasumise kord ja täiendavad eeskirjad sellise osalemise kohta, sealhulgas sätteid, millega tagatakse liidu finantshuvide kaitse ja Euroopa Kontrollikoja auditeerimisalased pädevused, kuna asjaomastes assotsieerimislepingutes ei ole vastavaid eeskirju ette nähtud.

Islandiga (edaspidi „assotsieerunud riik“) sõlmitava lepingu eelnõu eesmärk on kehtestada määruse (EL) nr 515/2014 artikli 5 lõikes 7 osutatud kord ning võimaldada komisjonil võtta lõplik vastutus kõnealuses assotsieerunud riigis rahastamisvahendi eelarve täitmise eest ja määrata kindlaks riigi poolt rahastamisvahendi jaoks liidu eelarvesse tehtava makse suurus.

Eelarve- ja finantskontrollide valdkonnas kehtivad liikmesriikide suhtes horisontaalsed kohustused (nt kontrollikoja ja Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) pädevus), mis tulenevad kas otse aluslepingust või teisestest liidu õigusaktidest. Neid kohustusi kohaldatakse liikmesriikide suhtes vahetult, mistõttu neid ole sätestatud määruuses (EL) nr 515/2014. Assotsieerunud riikide hõlmamiseks kooskõlas määruse (EL) nr 515/2014 artikli 5 lõikega 7 on need kohustused siiski vaja kehtestada lepingu eelnõuga.

Liidu finantshuvide kaitsmiseks pettuste ja muude eeskirjade eiramiste eest on määrusega (EL) nr 514/2014 antud komisjoni töötajatele, kontrollikoja ja Euroopa Pettustevastasele Ametile (edaspidi „OLAF“) kontrollide tegemiseks vajalikud juurdepääsuõigused. Määruse (EL) nr 514/2014 artikli 5 lõikes 9 on lisaks sätestatud, et kolmandate riikidega sõlmitud koostöölepingutega antakse komisjonile, kontrollikoja ja OLAFile sõnaselgelt õigus teha

¹ ELT L 150, 20.5.2014, lk 143.

² ELT L 150, 20.5.2014, lk 112.

³ ELT L 77, 23.3.2016, lk 1.

selliseid auditeid, kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi. Seega on see ette nähtud ka lepingu eelnõus.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Ei kohaldata.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Ei kohaldata.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Kuna eesmärk on leppida liidu ja Islandi vahel kokku Islandi osamaksed välispiiride ja viisade rahastamisvahendisse aastatel 2014–2020 ning osalemiseks vajalikud täiendavad eeskirjad, põhineb käesolev lepingu sõlmimise ettepanek Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 77 lõikel 2 ja artikli 218 lõike 6 punktil a.

- **Kavandatava otsuse vajalikkus**

Tuginedes määruse (EL) nr 515/2014 artikli 5 lõikele 7, on vaja sõlmida Islandiga leping, et näha ette kord, mis käsitleb Islandi osamaksed välispiiride ja viisade rahastamisvahendisse aastatel 2014–2020 ning selliseks osalemiseks vajalikke täiendavaid eeskirju.

- **Proportsionaalsus**

Ei kohaldata.

- **Vahendi valik**

Ei kohaldata.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Ei kohaldata.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Ei kohaldata.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Ei kohaldata.

- **Mõjuhindang**

Ei kohaldata, kuna ettepanek seondub programmijuhtimisega ja selle eesmärk on kirjutada alla rahvusvahelisele lepingule, mille üle peetud läbirääkimistel lähtuti nõukogu läbirääkimisjuhistest.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ei kohaldata.

- **Põhiõigused**

Ei kohaldata.

4. MÕJU EELARVELE

Lepingu eelnõu artiklis 10 ja lisas on kirjeldatud sätteid, mis seonduvad assotsieerunud riigi poolt Sisejulgeolekufondi välispiiride ja viisade rahastamisvahendi eelarvesse makstavate igaaastaste osamaksetega ning nende võimaliku oludele kohandamisega, nagu kirjeldatud lisas.

5. MUU TEAVE

- **Territoriaalne kohaldamisala**

Määrusega (EL) nr 515/2014 arendatakse edasi Schengeni *acquis*'d. Sellega seoses tugineb ka kõnealune Islandiga sõlmitav leping Schengeni *acquis*'le.

Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav. Kooskõlas eelnimetatud protokolli artikliga 4 otsustab Taani kuue kuu jooksul pärast seda, kui nõukogu on võtnud vastu käesoleva ettepaneku, kas ta rakendab seda otsust oma siseriiklikus õiguses.

Kuna käesoleva ettepanekuga arendatakse edasi Schengeni *acquis*'d, milles Ühendkuningriik ja Iirimaa vastavalt nõukogu otsustele 2000/365/EÜ⁴ ja 2002/192/EÜ⁵ ei osale, ei ole see nende suhtes siduv ega kohaldatav.

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Lepingu artiklis 17 sätestatakse kohaldatav aruandluse ja järelevalve kord. Island esitab kuni 2022. aastani (k.a) iga aasta 15. veebruariks komisjonile eelmise eelarveaasta kohta igaaastase rakendusaruande.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ei kohaldata.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Ei ole vaja.

Arvestades eespool nimetatud kaalutlusi, teeb komisjon ettepaneku, et nõukogu kiidaks pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist heaks Islandiga sõlmitava lepingu täiendavate eeskirjade kohta seoses Sisejulgeolekufondi osaks oleva välispiiride ja viisade rahastamisvahendiga aastateks 2014–2020.

⁴ Nõukogu 29. mai 2000. aasta otsus Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis* ' sätetes (EÜT L 131, 1.6.2000, lk 43).

⁵ Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis* ' sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20).

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu nimel Euroopa Liidu ja Islandi vahelise lepingu (täiendavate eeskirjade kohta seoses Sisejulgeolekufondi osaks oleva välispiiride ja viisade rahastamisvahendiga aastateks 2014–2020) sõlmimise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 77 lõiget 2 ja artikli 218 lõike 6 punkti a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut⁶

ning arvestades järgmist:

- (1) Kooskõlas nõukogu [...] otsusega 2017/XXX⁷ kirjutas komisjon [...] alla Euroopa Liidu ja Islandi vahelisele lepingule täiendavate eeskirjade kohta seoses Sisejulgeolekufondi osaks oleva välispiiride ja viisade rahastamisvahendiga aastateks 2014–2020 (edaspidi „leping“), eeldusel et leping sõlmitakse.
- (2) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav. Arvestades, et käesolev otsus põhineb Schengeni *acquis*¹, otsustab Taani kõnealuse protokolli artikli 4 kohaselt kuue kuu jooksul pärast seda, kui nõukogu on käesoleva otsuse kohta otsuse teinud, kas ta rakendab seda oma siseriiklikus õiguses.
- (3) Käesolev otsus kujutab endast nende Schengeni *acquis*’ sätete edasiarendamist, milles Ühendkuningriik ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2000/365/EÜ⁸. Seetõttu ei osale Ühendkuningriik käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (4) Käesolev otsus kujutab endast nende Schengeni *acquis*’ sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2002/192/EÜ⁹. Seetõttu ei osale Iirimaa käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (5) Selleks et lepingus sätestatud meetmeid oleks võimalik viivitamata kohaldada ja et riiklike programmide heakskiitmine ja rakendamine ei viibiks, peaks käesolev otsus jõustuma järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
- (6) Leping tuleks heaks kiita,

⁶ ELT C , , lk .

⁷ [Täielik viide]

⁸ Nõukogu 29. mai 2000. aasta otsus 2000/365/EÜ Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*’ sätetes (EÜT L 131, 1.6.2000, lk 43).

⁹ Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*’ sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu ja Islandi vaheline leping täiendavate eeskirjade kohta seoses Sisejulgeolekufondi osaks oleva välispiiride ja viisade rahastamisvahendiga aastateks 2014–2020 kiidetakse liidu nimel heaks.

Lepingu tekst on lisatud käesolevale otsusele.

Artikkel 2

Nõukogu eesistuja nimetab isiku(d), kes on volitatud liidu nimel esitama kõnealuse lepingu artikli 19 lõikes 2 sätestatud teate, et väljendada Euroopa Liidu nõusolekut end lepinguga siduda.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*